

Raad van Arbitrage voor de Bouw buiten spel?

Op de meeste aannemingsovereenkomsten zijn algemene voorwaarden van toepassing. De meest voorkomende zijn de UAV 1989, de AVA 1992 en het GIW-model. In al die voorwaarden komt een bepaling voor – een arbitraal beding – op grond waarvan geschillen tussen contractspartijen worden beslecht door de Raad van Arbitrage voor de Bouw, met uitsluiting van de gewone rechter. De geldigheid van dit arbitraal beding staat ter discussie.

Veel partijen in de bouw geven de voorkeur aan de Raad van Arbitrage omdat arbiters over het algemeen ervaring in de bouwbranche en een technische achtergrond hebben. Uiteraard zijn aan arbitrage ook nadelen verbonden. De procedure is gemiddeld genomen duurder en de keerzijde van de vrijheid van arbiters om redelijkheid en billijkheid zwaarder te laten wegen dan formele aspecten, is dat dit wel ten koste gaat van de voorspelbaarheid van de uitspraken. Bovendien wordt, met name door particulieren, wel als nadeel gevoeld dat de Raad van Arbitrage, bestaande uit insiders in de bouw, de schijn van partijdigheid tegen zich heeft.

In een aantal recente gevallen is geprobeerd om het arbitraal beding buiten werking te stellen door te stellen dat een dergelijk beding, dat is opgenomen in algemene voorwaarden die van toepassing zijn op een overeenkomst met een particulier, onredelijk bezwarend is. De sanctie daarop is dat het beding vernietigbaar is en partij die de vernietiging inroept niet aan het beding gebonden is.

In een richtlijn van de EEG uit 1993 is gesteld dat een arbitraal beding onredelijk bezwarend kan zijn. Zo'n richtlijn houdt voor de Nederlandse wetgever de opdracht in om de inhoud daarvan in de Nederlandse wet te implementeren. Het woord 'kan' duidt erop dat Nederland een eigen afweging mag maken of en hoe

mr. P.F.M. Verstegen
advocaat en procureur
bij Heijltjes advocaten te
Nijmegen.

E-mail:
verstegen@heijltjes.nl

zij de aanwijzing uit de richtlijn in nationale wetgeving omzet. Hoewel er aanwijzingen zijn dat de wetgever het arbitraal beding bewust niet als onredelijk bezwarend heeft aangemerkt, heeft de Rechtbank Amsterdam in een recente uitspraak geoordeeld dat het arbitraal beding zoals opgenomen in de UAV 1989, onredelijk bezwarend is. Indien dit vonnis navolging krijgt, heeft dat grote consequenties voor de praktijk. Of de Raad van Arbitrage te verkiezen is boven de rechter is deels subjectief en afhankelijk van de situatie, maar onzekerheid over de bevoegdheid van de Raad van Arbitrage is zeer onwenselijk. Een contract is immers juist bedoeld om onzekerheid te voorkomen en discussie over de geldigheid van contractbepalingen is daarvoor niet bevorderlijk.

Gelet op de ontwikkelingen in de rechtspraak is het verstandig om de keuze voor rechter of arbitrage niet te regelen in de algemene voorwaarden maar in de overeenkomst zelf. In dat geval is die afspraak niet vernietigbaar. Wie geen enkel risico wil nemen, bepaalt dat dit uitdrukkelijk is besproken en dat de opdrachtgever begrijpt dat hij afziet van een beroep op de overheidsrechter. Of dat commercieel handig is, valt te betwijfelen maar die afweging moet iedereen voor zich maken.

MEESTERS IN DE BOUW